

CUPRINS

Prefață	13
1. UNIFICAREA JURIDICĂ – LEGISLATIVĂ, JUDICIARĂ ȘI CULTURAL-ȘTIINȚIFICĂ – PARTE INSEPARABILĂ A PROCESULUI DE DESĂVÂRȘIRE A UNITĂȚII NAȚIONALE	17
1. Necesitatea și realizarea unificării organizării judecătorești	19
1.1. Ridicarea statutului legal al magistraturii prin Constituția României Mari	22
2. Unificarea legislativă – o necesitate națională juridică și culturală	23
3. Ce fel de unificare? Pe ce cale?	29
3.1. Juriștii și nevoia unificării	32
3.2. Doctrina și unificarea legislativă	33
3.3. Poziția instanțelor judecătorești	35
3.4. Perspectiva barourilor	40
4. Consiliul Legislativ: o poziție oscilantă	42
5. O ocazie ratată de unificare internațională?	43
6. Tranziția necesară	45
7. Triumful <i>ideii latine</i> ?	45
8. Unificarea prin recodificare: un obiectiv ratat de istorie	47
9. Unificarea legislativă ca factor de definitivare a culturii juridice naționale	50
10. Scurte concluzii	52
2. CULTURA JURIDICĂ ȘI FAȚETELE SALE DE SINTEZĂ A TRECUTULUI, PERCEPȚIE A PREZENTULUI ȘI SCHIȚĂ A VIITORULUI	56
1. Cultura juridică – un concept în mișcare	56
2. Deviere, continuitate, moșteniri	60
3. Tranziție și tradiții	61
4. Dimensiuni și sensuri actuale	63
4.1. Ce (nou) înțeles?	65
4.2. Opțiunea noastră? Periodizări posibile	65
4.3. Perioade (istorice) de afirmare	66
5. Literatura (juridică), factor de exprimare și promovare a științei dreptului și culturii juridice românești	68
6. Consolidarea preocupărilor privind știința dreptului	76
7. Persistenta problemă a „formelor fără fond”	79
8. Necesara abordare și indispensabila dimensiune istorice	84
9. După o sută de ani de stat unitar și drept național, încotro?	91

10. Cristalizarea noii științe a dreptului și culturii juridice românești – o prioritate națională	93
11. În căutarea culturii juridice românești pierdute în istorie	95
12. Concluzii.....	97
3. ACADEMIA ROMÂNĂ – 140 DE ANI DE INSTITUT NAȚIONAL ȘI PERSONALITATE JURIDICĂ (1879-2019)	99
1. Acordarea statutului de „persoană morală și independentă în lucrările sale de orice natură”	100
2. O instituție națională, independentă și liberă în acțiunile sale.....	104
3. Rezonanțele Marii Uniri în privința statutului juridico-instituțional al Academiei Române.....	109
4. Recunoașterea unanimă și prestația publică	115
5. Academia R.P.R. – instituție de stat	117
6. Organizarea pe baze noi și renașterea Academiei Române (post-1990).....	118
7. Continuitate și discontinuitate juridică	120
8. O natură juridică specială.....	121
9. Învățămintele fundamentului legal de acum 140 de ani	123
10. Spre un Pact academic național. Posibile repere juridice.....	125
Anexa	
<i>I. Reacția Academiei Române la rapturile teritoriale din 1940.....</i>	130
Ședința de la 5 iulie 1940	131
Ședința de la 12 iulie 1940	131
Ședința de la 20 septembrie 1940	135
Ședința publică din 27 martie 1942	139
<i>II. Mari proiecte ale Academiei Române rămase în așteptarea istoriei</i>	140
4. ÎNFĂPTUIREA UNIVERSITĂȚII NAȚIONALE (1919)	144
Anexe	
<i>I. Serbările inaugurării universității românești din Cluj (1-3 februarie 1920)</i>	183
1. Academia Română către Universitatea din Cluj.....	185
2. Universitatea din Iași către Universitatea din Cluj.....	186
3. Mesajul Universității din București, citit de rector, prof. dr. Athanasiu	188
4. Mesajul Universității din Cernăuți, prezentat de rector, dr. V. Tarnawsky.....	189
<i>II. Înființarea Institutului de Speologie din Cluj.....</i>	190
<i>III. Inaugurarea festivă a Universității din Cernăuți (24 octombrie 1920)</i>	193

IV. Mesaje universitare pentru Universitatea românească a Bucovinei	195
1. Adresa Academiei Române către Universitatea din Cernăuți	195
2. Universitatea din București către Universitatea din Cernăuți	196
3. Universitatea din Iași către Universitatea din Cernăuți	197
4. Adresa Universității din Cluj către Universitatea din Cernăuți	198
5. Adresa Universității polone din Poznan către Universitatea din Cernăuți.....	199
V.	200
1. Foștii rectori ai Universității românești din Cernăuți (1920-1940).....	200
2. Doctori honoris causa ai Universității Carol al II-lea din Cernăuți (1920-1940):.....	200
3. Foștii decani ai Facultății de Drept a Universității Carol al II-lea din Cernăuți (1920-1940):	201
VI. Memoriul a 38 de profesori bucovineni de protest împotriva desființării Universității din Cernăuți și solidaritatea Academiei Române (24 octombrie 1941).....	201
5. SEMNIFICAȚIILE TRATATELOR DE PACE DIN 1919-1920 PENTRU EUROPA ȘI ROMÂNIA ULTIMULUI SECOL	207
A. Evoluțiile politico-juridice	
1. Două decenii sub spectrul juridic al hotărârilor Conferinței de la Paris și al efectelor tratatelor de pace aferente.....	209
2. Noua și definitivă frontieră cu Bulgaria. Retrocedarea Cadrilaterului	211
3. Pierderea Basarabiei și a Bucovinei de nord. Noua frontieră de răsărit	215
3.1. Evoluția situației juridico-statale a Moldovei Răsăritene (Basarabia)	220
4. Arbitrajul (Dictatul) de la Viena. Pierderea temporară a Transilvaniei de nord	222
5. Conferința de la Paris și tratatele de pace din 1947. Consecințe teritoriale. Corecturi și confirmări.....	225
6. Actul final al Conferinței pentru cooperare și securitate în Europa (1 august 1975) și intangibilitatea frontierelor europene postbelice	227
7. Renunțarea la Bucovina de nord	228
8. Concluzii	229
B. Ne învață Trianonul	
1. Ce reprezintă Tratatul de la Trianon, astăzi, din punct de vedere juridic?	239
2. Mesajul Trianonului, azi. Ordinea europeană între imperiu și stat național modern	242

MANIFESTUL JURIDIC AL CENTENARULUI

6. A VENIT TIMPUL PENTRU O ȘTIINȚĂ A DREPTULUI ȘI O CULTURĂ JURIDICĂ ROMÂNEȘTI!	256
1. Necesitatea absolută a culturii juridice	257
1.1. Eterna problemă a „formelor fără fond”	258
1.2. Un subiect care nu mai poate fi evitat: cultura judiciară	259
2. Știința dreptului: un demers demodat?	261
3. Insuficiența tehnicismului juridic	263
4. Unificarea legislativă: semnificații ale unui proces prea puțin aprofundat	265
5. Dincolo de pozitivism legalist și jurisprudențial: rolul filosofiei juridice.....	267
6. Dileme ale dreptului socialist	270
7. Știința și cultura dreptului: ipostaza juridică a României Mari	271
8. Rezonanțele Centenarului	273
9. Nevoia unei creații juridice originale	274
10. Imperativul păstrării tradițiilor și consolidării identității juridice. Proiectul național prioritar „ <i>Monumentele dreptului român scris vechi și modern</i> ”	275
11. Concluzie: repere ale refondării științei dreptului și culturii juridice românești.....	282
A. Cu titlu preliminar, în plan formal și cu caracter urgent	283
B. Pe fondul problemei și în sensul conținutului acesteia	283
7. CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ A DREPTULUI: NEVOIA ȘI PERSPECTIVELE REDEFINIRII OBIECTIVELOR ȘI PRIORITĂȚILOR	293
I. Nelipsitul și tradiționalul model francez.....	297
II. Formula românească	300
III. Instituționalizarea cercetării juridice.....	302
IV. Limitele tranziției și momentul de răscruce	307
V. Ce statut și ce viitor pentru cercetarea juridică românească?	309